



**R.D. Iacobi Merchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis  
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

**Marchantius, Jacobus**

**Coloniae Agrippinae, 1661**

Lectio 6. De secundo certamine Christi & Satanæ. Si Filius Dei es, mitte te deorsum &c. Non tentabis Dominum Deum tuum.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](#)

**Gen. 14.** morum, cui dixit. *Levo manum meam ad Domini num exelsum, Regem cali & terra, quod à flor subegminis tique ad corrigan caligia non accipiam ex omnibus que tua sunt.* Longe fatus fore eos Christum imitari, qui fame etiam urgente nolunt impii vel confiliua in specie bonum audire. Quapropter responderet ei è

**Christus** *Non in solo pane virius homo, &c.*

**Panem** Sic nimur non lapidem in pane, sed panem verit in veritate in lapidem: id est scripturam de pane loquacem veritatem in lapidem talem, quo supplantet de 1. Reg. 17 monstra Nonne Goliath supplantavit David lapidem electo de flumine? Fluenta lecta sunt sae loqua Dei, è quibus aliquo elegit Christus lapides; quibus Satanum in deserto profligavit. Et hic est primus lapis: *Non in solo pane virius homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei.* Id vero decupimus ex illo. *Affixi te Deo penuria, & dedi tibi cibam Manna, quod ignorabas in, & patres tu. Vi ostenderes tibi quid non in solo pane virius homo, fed in omni verbo, quod procedit de ore Dei.* Cui conformem est, quod Sapiens dicit: *Et strenui sunt ut quos dilexit Dominus, quoniam non nascentia fructu paucant homines, sed sermo tuus huius qui in te credidit, conversus.* Sentiens ergo est: Homo potest vivere non solum pane, sed ex omni re quam iusterit Dominus, & ordinari ad uitae sustentacionem, si ex Manna Israheliticus populus multis annis vixit. Sic ergo recte Christus eludebat, & eludebat tentationem demonis. Quasi diceret: Non opus mihi mitaculo licet elutian, quia quocumque voluerit modo potest me Deus alere, etiam sine pane; nam & herbis, & Manna, & alia qualiter re, immo & solo me verbo, imperioque tuo sustentare, valet. Denique quid opus lapidem in pane convertere? Mox imperio oris sui per suos ministros mihi de cibo providebit. & clementem pacet. Hoc licet non exprimitur Christus, praevidebat tamen & praefaciat quod Angeli cibum erant ministraturi. Quomodo autem Deus possit qualiter re alere, patet in Elia & Moysi, tum in his quos diximus supra p. mea & annos, oratione, & sacra communione corporaliter; & spiritualiter sustentatos. Potest etiam hic intelligi, quod Christus a carnali alimento ad spiritualia fermeum vertere voluerit, ut ludere temptationem. Unde S. Amb. sic interpretatur. *Virius homo omni Verbo Dei, id est, almen- ta Verbi, alesius quo alitur anima, & pro illo famas corporis aff. negligenda.* Sic Christus voluit significare, se potius apparet cibum animi, quam corporis, & ad id ipsum voluit exemplum nobis dare. Quod est autem verbum Dei? Christus Dominus, qui appetit nobis cibis in Sacramento. Quod est Verbum Dei? Sacra eloquia, quae ex ore eius proceduntur, dunc. Quod est Verbum Dei? Lectio, oratio, contemplatio rerum divinarum. Quod est Verbum Dei? inspiratio & pia omnis cogitatio ad Deo procedens, & animam pascens & reficiens. De his hominibus vivit ut homo, quia illi mens, primaria in ho-

mine pars, vestitur per iugundem & saporosè; arescit vero dum oblitiscitur hunc panem comedere, De quo plura alibi.

Quidam nobilis Hildesii in terra Brunsvicensi, *Esa in* cum non obstante multorum diffusione, die Veneris sancto coelum ovum comedere veler, mox *conversus* illud in lapidem conversum inventer. Quem lapidem in Sancti Godardus Monasterio se vidisse te-  
tatur P. Franciscus Coferus in Conciione Domini-  
nicae 4. Quadragesima. Audi & aliud:

Quidam pauper decrepitus accedens portum, & Naucleo eleemosynam petebat, & urgebat satis importunè. Ille commotus, *Abi, inquit, & enex, nihil hic aliud habemus propter lapides.* Tunc pauper: *Si lapides dicu qua tua navis continet, omnes in la- pides certans?* Mox quicquid natus comedibile continebat, in lapides versum fuit. Tefis est Gregorius Turoneus, de glor. Confessorum c. 107. qui testatur se vidisse daedulos & olivas instar lapidum. Nam cum omnia in lapides versa forent, non tam color, aut formam priorem amiserunt. Naucleus autem inquisitum senem nunquam potuit reperire, & ponentia mortuus lapides illos in variis civitatis direxit in exemplum. Non abili- mile quid Gandavi contigit, ubi ostenduntur pa- nes in lapides conversi, ob similem caufam, dum foro sua panem mutuum petenti, altera negaret. se ullum panem habere.

## Eadem DOMINICA.

*Si Filius Dei es, mitte te deorsum, &c.*

Matth. 4.

**H**ec est secunda tentatio, hoc novum prelatum. **Lect. 6.** Iatacum Duce nostris, quo significatur **Dicitur** non esse illi securos, licet satanam congererit quæ- doque repulisse: quia nova certamina novit inflau- **Christi** tentatio - rate, nova ejaculatoria, unde cum uno in loco vi- nos. Eius est, alium certaminis locum querit, numquā quietos nos finem, ut cum neque praetulio, vincat vel rado. Hinc etiam dicitur infidili calcaneo nostro, quia unque ad extremum vitæ nos perfec- tur. Propterea apparet sancto Martino initio conversionis (cum in Pannoniam pergeret, lucen- fidei parentibus infidelibus annunciatur) interrogabat: *Quo perga?* Recipendet Martinus: *Ullus pergo quod me Deus ducit. Tunc ille: Scias quo cum- perrecesseris, mesibi fore infellem; nec unquam de te eram.* Hoc patibi succelli temporis, quia multiplices ei tentationes continuo ingessit, & in fine vita ei conatus est adverteri. Itaque deamon qui primum certamen inierat in celo, ubi victus fuit & precipitatus: mox secundum instauravit in Paradiiso, ubi vicit, & ex eo hominem precipitavit: jam adhuc sperans, tertium inchoat in deserto, & quia ibi nihil obtinet, quartum restaurat in mun- do, in medio civitatis, in pinaculo & templo.

*Assumptus ergo eum diabolus.* Non quod è po-

V 3

tentia.

**Christus assumptus.** tentia diaboli id penderet, immo potius est patientia Christi. Permisit igitur vel se duci per viam, vel se deferri per aërem; & tamquam athleta ad tentationem sponte profectus est, quocumque voluntinius, ut illum ubique vincens, undeqaque in firmiorem ostenderet. Sic & duellantes nostris quandoque candem concidunt rhamam, & civitatem eodem vestore egreduntur ad locum duello destinatum. Unde Origenes hom. 31. in Lucam sic de hac re loquitur: *Non formidabat Christus tentantem nec infidem sebat inimici eius. Et quodam modo loquebatur: "Duc quod vis, tenui ut placeat ad tentationem meam." Non enim tribuo, invenies fortioriem. Aliqui ex facie interperibus putant Christum non per aërem ductum; sed per viam. Nam & Mart.*

**S. Thos. in 17. dicatur. Assumptus Iesus Petrum, & Iacobum, &**

**Matt. 5. 4. in montem: Non tamen hinc**

**sequitur eos per aëram duxisse. Alii delatum, pinnaculum**

**per aërem affirmant cum S. Gregorio, hoc**

**enim indicant illa verba: Statutus eum super pinnaculum templi. Forfitan dixerit hic quispiam admirabundus: Itane Domine Iesu, potestatem das in te hostiis? Itane decet Filiu Dei a Principe tenebrarum atra petra trahi? Quis crederet, nisi scriptura indicaret? Relpondet vero S. Gregorius,**

**Quid mirum, si permitis à diabolo in montem duci,**

**qui se portat à membris illius crucifixi? Potestare**

**ergo illius spirituali deferi se passus est, sicut olim**

**poreftas spirituali Angeli Abacu in Iudea in**

**A. A. 8. Chaldaiam, philipus de Azotio in occursum Eunuchi duxitus est. Nec congruebat tunc eum diabolus**

**ducenti obsistere, ne divina in ipso potentia agnosceretur, quam haec tenet voluntate celare. Forfitan etiam**

**Christus se invisibiliter in rupi illo fecit, etiam id non advertente diabolo, ut indicat S. Tho-**

**mas ex Chrysostomo.**

**Denuo. Per hanc translationem etiam significavit, se**

**vnoni sanctas.** certis quandoque de caulis velle permittere potestatem aliquam corporalem demoni in electos

**excavare corpora.** suis, que tamen animae nocumentum nullum afficeret. id vero permitteat, tum ut humilietur, tum ut

**Dei opera manufentur.**

**Sic S. Iob 2. sitata tono perclusus est corpore, à**

**capite ad calcem usque pessimo ulcere omnia de-**

**paleante; quam potestatem ei Deus tribuerat ad**

**tanti viri probationem.**

**Sic hanc translationem etiam significavit, se**

**certis quandoque de caulis velle permittere potestatem aliquam corporalem demoni in electos**

**hunc, ut ibi, ubi eras; Cur a principio non adiunxi mihi, ut**

**vulnera mea prevenires, vel sanares?** Relpondit

**Dominus: Amoni hic eram, spculabamq; certamen**

**suum; nam quia viriliter dimicabam, semper tibi**

**auxilio ero, rotogue orbe refaciens nominari.**

**Sic quoque rescribit S. Sulpitius invita S. Martini,**

**sandum quemdam Eremita petuisse & impre-**

**transisse à Domino, ut per aliquot menses à demo-**

**ne quoad corpus agitaretur, ob superbiam percu-**

**lum.**

**Sic quoque rescribit S. Sulpitius invita S. Martini,**

**sandum quemdam Eremita petuisse & impre-**

**transisse à Domino, ut per aliquot menses à demo-**

**ne quoad corpus agitaretur, ob superbiam percu-**

**lum.**

**Sic Stagyrites Monachus, ad quem libros scripti**

**de providentia S. Chrysostomi, arreptus fuit à demone,**

**non cùm in seculi delicias vir nobilis versaretur,**

**sed cùm vitam monasticam sanctissime duceret.**

**Ergo à demone vexari, aut transferri non semper malum est.**

**Quidam vero servi Dei è contrario dæmoni im-**

**perarunt, ut ad certa loca ipso vchente & obedien-**

**ti transferreantur. Admirabile est hoc in re quod de**

**S. Antidio Bisontionensi referunt graves auctores.**

**Hic cum quadam feria 3. post Dominicam Palmatu-**

**rum transierunt pontem Duvi fluminis; vidit agmen**

**dæmonum gesta Principi referentium. Inter cas-**

**teros vidit Achyopem cum fandalo, quo tamquā**

**judicio, Romanum Pontificem (cujus erat fandalo-**

**rium) per septennium impugnatum ad forniciatio-**

**nem per pertusile asserbat. Tunc via sanctus ad fe-**

**hunc evocans Achyopem, in virtute Dei & fa-**

**cetas obedientie, ejus dorsum confundit: & eo ve-**

**stante Romani vena feria quinta hora celebrandi**

**officii. Cumque præcepisset dæmoni prætoribus**

**expeditare, quod gelum era, insinuavit Pontifici,**

**cumque negantem per fandala ad penitentiam**

**movit. Sic Misericordia ejus a se celebrata, & pare**

**Chrysostomus a se consecratu alium, revectante Achyope**

**ad Ecclesiam suam redit Sabbatho santo ho-**

**ra celebrandi offici; Ita Sigerbertus in Chronico ad**

**annum Domini quadringentorum undecimum,**

**& Ioh. Raulinus Doctor Theologiae ser. fer. quintae post**

**Dominicanum 3. Quadragesima. Ex his igitur noua**

**incredibilis fit Christi per diabolum de loco**

**in locum translatio, in ejus confusione permissa.**

**Portò in hac tentatione secunda sic fecit vide-**

**tur dæmon argumentatus: Hic si filius Dei es, sic**

**quis sim ego, neque patiatur fæc me tolli: in verò,**

**Angulum Dei nec putabis, minime credet. Ideo**

**nostru eum super privatam aliquam domum, aut**

**super Principis alicuius arcem constitutæ; sed fur-**

**per domum Dei. Scripturæ vero auctoritate uitetur:**

**ut confirmet & periuadeat suam propositionem.**

**Malle, inquit, deo sum: Angelus sum mandatus ut**

**exsuffias te, &c. Quasi dicat: Muli me Deus, ut te**

**manibus excipiam. Haec est fraudus dæmonis, haec est**

**voce ordinaria, Muli te deo sum, quam intuatur Mitti te**

**multiplici hominum conditioni. Declaramus id deo sum**

**vos de-**

**Primo hic significatur, dum aliquos evicit in al-**

**monum, ordinari id facere ut præcepit. Sic aliquibus multi-**

**opes, honores, prosperitatæ omnia procura, ut inclama-**

**fortuna secundis elati ventis, per ambitionem & iur-**

**superbiem in præcipitu irreparabile ruant. De**

**his verum cibilia Job 30. El-vaisti me, & quasi-va-**

**per venum ponens alligasti me. Quod sic interpretatur S. Greg.**

**Quia præstanta vita gloria quasi in alto**

**corinuit, Jeanula stabilitate solutatur, veluti eleva-**

**tus super ventum ponitur, qui de prosperitate transi-**

**toria latatur. Solum hunc fugitivis felicitatis anna-**

**sablebat, ut repente deserius in insufo sternat. Sic &**

**Psaltes**

**Psal. 10.** Psaltes loquitur: *Elevans alifissi me.* Qui vult confringere vas quod in manu tenet, in alium prius elevar. Quia colluctarentur vult sternere, etiam aliquantulum conatur elevar: Terrorque in sublimis dicitur, ut impetu deject & strangulet. Hec eadem est ars demonis; multos tollit in altum, ut lapsu graviore ruant. *Cecidit Babylon illam magnam.* Cecidit illa quidem, sed in sublimis præclara. Amanda ergo fuit humilia, non alta, quæ à Dæmonio ob præcipitum fugeruntur.

**Secundo.** etiam hos quos elevat Deus, satan præcipitate contendit. Draco qui semel terram partem stellarum è colo traxit, adhuc modò eos quae stellæ fulgent in abyssum conatur destrahere; id eo maxime infiduciū electis, & his qui sanctitate eminent. Quia vero præcipitare in finis non est potest, fateim conatur præcipitum suadere, illud insuffranc, *Mitte te deorum.* At ipsi aurum avertunt, & ioverunt illud sapientis; *Si puerus potest sem habentio super te, tamen, ne dimittas locum tuum.* Sic Franciscus dicebat: *Mitre te deorum:* Relinque adeo auferam penitentiam ne divina sit iniuria misericordiae, & necis tuae arguatis reus. Sic S. Anthonius suadet, reliquæ foliitudinem, & fororis in facio reliete eum a suscipere. Sic S. Thomas Aquinatus suadet ad facultatem redire, & ordinem deferere. Sic pluresque alii sublimiorum statum ingredientibus multiplici suggestione suadet inchoata dimittere, & deorum suum mittere; conaturque persuadere, quod aequi talvari possint in seculo, ac religione, cum ibidem Angelorum custodia non possit eis desce.

**Terzi.** his qui in Ecclesia sunt, quasi in templo, immo his qui sunt in pinnaculo templi, hoc est, in Ecclesiastico statu & ordine, suadere conatur, ut mittant deorum hæreses amplectendo. Non nulli huius ejus veci obediunt; vanæ ostentationis gratia in fidei & Ecclesia fastigio se præcipitantes, & extero præcipito se collidentes, Sic Lutherus, Calvinus, Beza, & similes, qui Scripturæ sacrae testimonio etiam alios fecunt detrahere, & miserabilis ruinæ suæ confortes conatur efficiere.

**Quarto.** omnibus qui in gratia statu agente persuadere nuntit ut mittant se deorum à spiritu ad carnem, à Deo ad mundi vanitates, a virtute ad vitia descendendo. Proponit eis spem venientem, divina misericordia exemplar Magdalena, Lactronem, & alios qui in fine vite indulgentiam suam omnium peccatorum suorum. Sic multos divinæ bonitatis præsumptione decipit, & deject. Vox diaboli est, inquit Sanctus Hieronymus *miserere deorum, qui tempore omnes deorum cadere desiderat;* sed suadere potest, præcipitare non potest. Unde qui firmo pede stant, ei repondent: Tu ceptum mittere deorum, in profundum tartari, qui proprius es! deus tuus tu viam illuc nosti, quam primus calcasti. Ego ilam nec scire cupio, nec intire volo; non poteris in vitum vel deducere, vel pertrahere.

re. Damnablem itaque & ab auribus cordis procul ableganda vox illius, qui omnes optat cadere, quia feit præ omnibus se cecidisse: *Videbam, etiam nam tamquam fulgor de Collo cadentem.* Damnablem satanæ velle obedire, Damnablem velle volare superbiae & præsumptionis pennis. Damnablem velle deserere statuonem, & sublimem filiorum Dei fortens. Damnablem bonum inchoatum ad perfiasionem demonis relinqueret; Damnablem Ecclesiam Dei & fidem; Damnablem suam in abyssum desperations fæse postmodum præcipitare instar Achitopelis aut Jude. Si ergo Filius Dei, cave a mittere deorum, quin potius ascende in Cœlum corde & mente. Hæc est enim vox *Psal. 53.* divina: *Beatus qui disponit ascensiones in corde suo;* Hæc est fors filiorum Dei, qua sursum sunt, quare *Psal. 90.*

Interim damnamandam vocem suam dæmon colorat, per scripturam addens: *Angeli suis mandavit de te.* Error hic est multiplex; illius error qui primus hominem fecellit falso interpretatione Præcepti, *Satan* ideoque sperat Adam secundum fallere modo per *falsum orationem* *utitur.*

non de Christo, cui Angelorum custodia non fuit necessaria, sed de hominibus justis, qui indigne Angelico praefidio, intelligenda venit. Si communiter interpretantur sancti Patres Unde S. Bernardus sermoni 13. in Psalm. 90. *Frustra, ô dæmon, ad tentationem capit invictus, quod scriptum est ad corpus confortacionem.* Hunc neceps est custodiens, cui timendum est, ne offendas ad lapidem peccati tuum.

*Non est quod custodiatur: christus, cui non est quod timeatur.* Propter ea etiam S. Thomas docet Christianum non habuisse Angelum custodem; Angeli enim fuerunt eius ministri & servi, custodes autem non fuerunt.

Deinde detracit satan verba scripturae illius, *Satan* nec enim addit illud: *in omnibus vita tua.* Capi hic scripturam & detegi potius falsa vulpes. Licit enim Christo Psalmi verba convenientem, impie tamē ad sua, cat.

dendum præcipitum illis uteretur. Audi iterum S. Bernardum: *quid, ô maligne, Angelus mandavit?* *Tempore, usque ad instantem in omnibus vita tua.* Numquid im-

præcipit? *Quatuor via hæc de pinnaculo templi mittere se deorum: Non est via hac, fed ruina;* *Et si via est tua est, non illua.* Nempe vita Dei sunt ad Orientem, illua ducent nos Angelii; si quis contra corum voluntatem Occidenteum eligat & præcipitum cu[m] custodirent?

Demique, taret quod sequitur confusione: *Satan* suam: *super apertam & basiliarem ambulabat,* *quod in Unde S. Ignatius ep. ad Philip. Fauid est satan, ob- tendit scripturam de Christo dicere, Angelus suis man- davit de te catena simulacrum ignorare, futurum sub- vergi- justo. Super ait idem Ep. Basilicæ cum ambulabat? De sua raret.*

ergo conculatione tergiversator taret; ipse est a- spis & basilicæ venenosus, ipse leo & draco ipsum tangit illa prophætia, monstruosaque malignitas.

3.

3.

3.

3.

monstruosis appellationibus conculcanda signatur, inquit S.Bernardus.

**Satanam** Non absimiliter hereticos docet in patrocinium erroris sui sacram scripturam allegare, vel peccati interpretam, vel decrincaram, vel corrumpam. De hac re vide quae dixi Horti Pastor. tom. i. tract. 1. lec. 5. & tom. 3. tract. 3. lec. 1. circa medium.

Cæterum Christus Dominus falsas de Scriptura diaboli fugituras, veris Scripturæ frangit clypsis ostendit: inquit Hieronymus, ideoque responder: **Scriptum est: Non tentabis Dominum Deum tuum.** Tentare is dicitur, cui cum humana suppetum auxilia, divina expectat sine necessitate miracula. An nontentat qui in manifestum sese praecipit periculum, praetendens fiduciam in Deum?

Vult ergo Dominus dicere: Nolo Deum tentare, & ad miraculum con fugere, cum mibi remedia ad finit humanæ; possum enim per gradus ex hoc regno descendere, nec opus est volare. Mira quidem egerunt Sancti, sed vel necessitate, vel Dei inspiratio adacti. Per mare transiit Hebrei; sed **Petrus**

precepit, & duxit Deus. Aquam **Petrus** solido premi vestigio, sed vocatus a Christo. Sic **Franciscus** de Paula, sic **B. Raymundus Pennafortius**, fecerit, sed eodem Domino inspirante. Sic **S. Christina** mirabilis volabat super arbores, super alas molendinorum, in ipsas involabat fornaces ardentes. Sed ad id sancti impellebat spiritus, quia destinata erat eam Dominus ad penteentiam peragendam pro animabus purgatoriis, & ideo Deum non tentabat. **Simon magus** volare daemone suadente & juvante, sed factum est ut **Petrus** orante fieret sine plantis, qui præsumebat in aliis. Sic & Antichristum spiritu ori sui deiecit Christus, cum in celum descendere se finget tamquam Dei filius. Attende Icarias, Phætonis lapsum, quicquid præsumis. Sed etiam videtur quicunque in spes peccatis, & in peccato perseverans, divine fidens misericordiam, quod in fine tandem poenitentia, non Deum tentes. An non miraculum quoddam est, ut qui male vivit bene moriatur? An non miraculum, quod postquam tota vita daemoni fuisti incepsimus, in fine ascriberis in filiorum Dei numerum? An non miraculum, quod post longam & in veteratum peccati confutudinem subiit expectas conversionem? Noli ergo te mittere deorsum sub hac præsumptione, ne inveniaris Deum tentare. Nam de similibus scriptum est. **Tentaverunt eum exacerba verunt Deum excelsum,** & testimonia eius non est discurrunt. **Angeli in vita cuncta diuinitus**

Iecrum ad te & similes tui illud dirigitur: **Hodie si vocem eius audierit, nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in deserto.** Si Angelus suis mandavit Deus ut cufodiatur te in omnibus viis tuis; nolite præcipitare, sed caute vias tuas respice curritore, & te Angelo semper commite, viam quo ad poteris securam inire, resolvens. Quid est autem in omnibus viis tuis, nisi in adolescentia, juventute, virilitate, senectute: Ibi

lapides & laquei, sed non offendes, si in timore armis, ductoribus tuis fidens. Quid est iterum in omnibus viis tuis, nisi in vita, in morte, post mortem? Eripiente de periculis in morte, si illa in vita non adamaveris. Denique quid est in omnibus viis tuis, nisi in omni statu & conditione, quam Deo vocauerit sortitus fueris? Si vocationem tuam sequaris, multa quidem adversa te peries, sed Angelo custodi transilire poteris, si in pericula præcepit sponte non fueris. Sic Angelus erit iaceps de omnibus malis. Sic eduxit **Loth** de Sodoma. Sic deduxit **Iacob** in omnibus viis suis dum peregrinaretur. Sic pueros in fornic custodivit. Sic **Raphael** Tobiam a pisco & demonio eripuit, in omnibus viis protexit. Sic **Petrus** a carcere disruptus vinculus eduxit.

## EADEM DOMINICA.

**Eccomnia tibi dabo, si cadens adoraveris me.** **Matth. 4.**

**H**oc est tertium ceramen, in quo divitiarum Lect. 7. & bonorum cupiditate vincere & vincere Christi. **D**e 3. tentatio hominum part in irent, & in perditionem Christi. **p**errathi, longa noverat experientia. **Q**uis vero missione fuit, incertum est. **Q**uidam illum motem volunt, esse ex quo Deus Moyi terram promissionis ostendit qui est in deferto à latere montis Nebo eminentissimum. **A**hi alium mons designant, defit. **D**eut. 33; **s**em dñabus leuca à monte ubi Christus ieiunavit. **B**orchar. **Q**uomodo etiam omnia regna mundi offenderit, dñus, dubius modis explicat interpres. **V**el fel. **c**onfusus ex monte ei cuiusque regni plagam ostendit, quasi extensa manus diceret. **A**hc vides regnum Egypti, illi Persie, illiue Italiæ, ibi Hispanie, &c. **V**el, ut probabilis est, instar Pactoris omnium regnum nostrum imagines in aere novo quadammodo representavit; nec solum regnum, sed etiam aurum, argenti, mundaneque gloria species effinxit, quod brevissimo tempore facere potuit. **H**inc porto maritalem aliquot dñci possunt doctrianta.

**P**rimo quicquid, non sine cautela, omittit scriptura. **R**egna tua offentia huile haec regna & gloriam corum in gloria momento, quod advertebis. **A**ndo, sic dicit: **s**ed in mundi momento ostendit illi omnia regna mundi. **N**on sum somnium tam conspicuum certius indicare, quam coenam fratrum Ambrosii gildas postulata. In momento via illa præseruunt, c. 4. **L**uc. **E**t apénon facit ab his antiquam veneri. **Q**uid enim facilius est illi diuturnum, cum spes diuturna non sit facilius? Sic etiam dixit Apollonius Scacca: **Quid mirari mundi dñe? Regna mundi.** Non sum somnium tam conspicuum certius indicare, quam coenam fratrum Ambrosii gildas postulata. In momento via illa præseruunt, c. 4. **L**uc. **E**t apénon facit ab his antiquam veneri. **Q**uid enim facilius est illi diuturnum, cum spes diuturna non sit facilius? Sic etiam dixit Apollonius Scacca: **Quid mirari mundi dñe? Regna mundi.** Non sum somnium tam conspicuum certius indicare, quam coenam fratrum Ambrosii gildas postulata. In momento via illa præseruunt, c. 4. **L**uc. **E**t apénon facit ab his antiquam veneri. **Q**uid sum omnia regna mundi? **Q**uid gloria eorum? Bene in pice. Non nihil pista, itaque somnianus imago fuit. **P**ropter t. Cor. 7. enim figura huius mundi. At quomodo præterit? Nonne velut rerum præterit species in somno depicta?